

Det israelske gasseventyret og Norge som den gode fe:

Hvorfor Norge bør si nei til å støtte Israels gassutvinning

Av Peder Martin Lysestøl

Innholdsfortegnelse

NEI TIL NORSK TEKNOLOGIKOMPETANSE TIL ISRAEL	2
AVTALEN MED ISRAELSKE TECHNION	3
ISRAELS KAMP FOR Å SIKRE ENERGIRESSURSER	6
ISRAELS ULOVLIGE KONTROLL AV NATURRESURSER PÅ VESTBREDDEN, GAZA OG GOLANHØYDENE	8
DET ISRAELSKE GASSEVENTYRET	11
KART	12
SKAL FALLENDEN GASSPRISER ØDELEGGE FOR GASSEVENTYRET?	14
HVEM VIL KJØPE GASSEN FRA ISRAEL?	16
ISRAEL I KONFLIKT OM HAVGRENSENE	18
OLJESKAPENE HOLDER SEG UNNA ISRAEL	22
INGEN STØTTE TIL DET ISRAELSKE GASSEVENTYRET!	23

Nei til norsk teknologikompetanse til Israel

Etter at det ble funnet betydelige gassforekomster på store havdyp i Middelhavet utenfor Israel, stiller nå Norge som olje- og gassprodusent opp for Israel. Utviklingen av de store gassfeltene er en av Israels viktigste strategiske satsinger. Men for å greie denne store satsingen, trenger de hjelp av Norge til å bygge opp nødvendig egenkompetanse. Den norske regjeringen, som tidligere har avvist å hjelpe de palestinske myndighetene med petroleumskompetanse, sier ja til å hjelpe Israel og går dermed aktivt inn på okkupasjonsstatens side. Både Egypt, Palestina, Libanon, Kypros og Tyrkia har kommet med sterke protester mot de israelske planene. Andre land og multinasjonale oljeselskaper har holdt seg på avstand fordi Israel må løse en rekke juridiske, politiske og tekniske problemer før gasseventyret kan bli til virkelighet. De store olje- og gasselskapene ser på det israelske gasseventyret som et stort risikoprojekt fordi selskaper som engasjerer seg i Israel kan bli boikottet av Iran og de arabiske oljegigantene. Det er også flere særegne forhold som gjør Israels krav om rettigheter til havbunnen ekstra tvilsomme. Staten Israel har ikke internasjonalt anerkjente grenser, mens internasjonal havrett tar utgangspunkt i anerkjente statsgrenser; noe Israel har avvist å erklære. Det internasjonale samfunnet tar avstand fra at Israel utnytter naturressurser på okkuperte områder som Vestbredden, Gaza og Golanhøyden. I 2013 undertegnet universitetet i Stavanger (UiS) en avtale om petroleumssamarbeid med det israelske universitetet Technion. Bare ett år tidligere hadde regjeringen Stoltenberg avvist en forespørsel fra de palestinske myndighetene om å gi dem hjelp til å bygge opp petroleumskompetanse. Nå planlegger olje – og energiminister Tord Lien et utvidet samarbeid med Israel på dette området. *“Jeg planlegger tidlig i høst å reise til Israel for å diskutere de mange mulighetene som finnes for samarbeid mellom Norge og Israel” ..... “Det er ingen tvil om at området der det er størst potensial for samarbeid mellom norsk industri og*

*forskningsmiljøer og Israel, er innenfor olje – og gassproduksjon”, uttalte olje – og energiminister Tord Lien 15.april i år.*¹

I juni meldte Universitetsavisa at “NTNU vurderer å inngå forskningssamarbeid med israelske universiteter om olje og energi. Forskere fra NTNU deltar på reisen når olje- og energiminister Tord Lien besøker Israel i september”.² Meldingen har blitt møtt med skarp kritikk, men rektor Bovin svarer på kritikken med å hevde at samarbeidet med Israel “ikke er politisk” og at “samarbeid om forskning og utdanning bygger bro mellom mennesker”. Det er skremmende hvordan forskere i sine elfenbenstårn kan lukke øynene for Israels okkupasjonspolitik og tallrike brudd på menneskerettighetene.

Med denne klare støtten til okkupasjonsstaten svikter den norske regjeringen det palestinske folket og plasserer Norge i første rekke blant Israels venner.

I dette heftet forteller vi historien om det israelske ”gasseventyret” og om hvordan Norge skal hjelpe til med å gjøre eventyret til virkelighet.

Avtalen med israelske Technion

Etter at Israel i 2009 og 2010 fant betydelige gassforekomster på store havdyp i Middelhavet, 130 km utenfor havnebyen Haifa, kom det i 2013 en forespørsel fra den israelske ambassaden til Stoltenberg-regjeringen om hjelp til å bygge opp teknisk petroleumskompetanse. Det norske olje- og gassmiljøet har store kunnskaper om produksjon og ilandføring av gass fra store havdyp. Statoil er verdens største offshoreoperatør og norske forskningsmiljøer på området er trolig blant de mest avanserte i verden. Israel har på sin side ingen erfaring fra denne typen avansert dypvannsproduksjon, og forskningsmiljøene er også små.

---

¹Med Israels for freds(MIFF) årskonferanse 2016.

<http://www.miff.no/MedIsraelforfred/2016/04/16TordLienplanleggerIsrael-besok.htm>

² Universitetsavisa 090616, NTNU.

Ifølge Teknisk Ukeblad var den norske responsen lunken, og utenriksdepartementet “besvarte henvendelsen med referanse til den norske holdningen til havområder med uavklarte eller omstridte jurisdiksjonsforhold”.³ Statoil har da heller ikke engasjert seg i det israelske gasseventyret så langt. Men Stoltenberg-regjeringen var ikke mer prinsipiell enn at olje- og energiminister Ola Borten Moe besøkte Israel i 2013.

Krisen i norsk oljesektor gjør at det denne gangen ikke mangler interesse fra norske selskaper. Etter at regjeringen Solberg overtok regjeringsmakten høsten 2013, økte også sannsynligheten for at regjeringen ville være positiv til at norsk næringsliv engasjerte seg i Israel. Avisa Dagen hevder at norske selskap “står i kø for å slippe til” og at 15 norske selskap med Aker Solution i spissen deltok på et seminar i Tel Aviv høsten 2014.⁴ Det er uklart hvor mye norske selskaper har investert i den israelske gassproduksjonen. Mye tyder på at avisa Dagens melding om den store norske interessen var en betydelig overdrivelse, og at interessen har kjølnet siden den gang. Det kan ha gått opp for selskapene hvor omstridt den israelske gassproduksjonen er, og at selskapene risikerer å bli utsatt for boikott fra Iran og arabiske land. AGR er det eneste norske selskapet som for tida er operatør på et mindre felt.⁵ Det er også kjent at Norske BW Offshore har en intensjonsavtale om levering av et flytende produksjonsanlegg for naturgass verdt hele 22,3 milliarder kroner.⁶

Mens norsk næringsliv bare i begrenset grad er engasjert i israelsk gassproduksjon, har universitetet i Stavanger (UiS) allerede engasjert seg i arbeidet med å bygge opp en israelsk fagkompetanse på petroleumsområdet. Til nå er storparten av fagfolkene som jobber i den

---

³ Teknisk Ukeblad 04/11-2011

⁴ Dagen 20/11-2014

⁵ ARG er et internasjonalt selskap spesialisert i boring etter olje og gass. Olav Fjell, nåværende styreformann i Statkraft er styreformann. Selskapet hevder i sin “business code of conduct” at de har respekt for menneskerettighetene. Ifølge Teknisk Ukeblad 3/1-2013 er “AGR kritisert for “å entre israelske farvann, til tross for advarsler fra norske myndigheter”.

⁶ BW Offshore er spesialisert på levering av flytende produksjonsanlegg. Selskapet har i dag mer enn 2000 ansatte, og selskapets historie går tilbake til rederiet Bergesen d.y.

israelske energisektoren utlendinger, og Israel har et sterkt behov for å styrke den faglige petroleumskompetansen. Derfor er avtalen med UiS svært viktig for Israel.

UiS sin samarbeidspartner er det israelske universitetet Technion i Haifa. En avtale mellom partene ble undertegnet 20.11.2013. I avtalen står det at universitetene skal utveksle erfaringer og forskning innen petroleumsteknologi. Israelske studenter skal studere i Stavanger og norske forelesere skal undervise i Israel.

Den 1.4.2015 foreslo et medlem av styret ved UiS, Eirik Faret Sakariassen, at UiS skulle avslutte sitt samarbeid med Technion. Forslaget fikk bare én stemme, til tross for at Sakariassen la frem viktige opplysninger om Technions tette samarbeid med den israelske militærmakten.⁷

Technion er Israels eldste universitet, etablert i Haifa i 1912 ved starten på den sionistiske bevegelsen. Technion skulle utdanne ingeniører og eksperter for den sionistiske staten. Technion har i hele sin historie spilt en viktig rolle i utviklingen av den israelske våpenindustrien og i planleggingen av den etniske rensingen av Palestina.

Technion samarbeider tett med Israels to viktigste våpenprodusenter, Elbit Systems og Rafael. Elbit Systems er et teknologiselskap som er så tett knyttet til det israelske militæret at det norske Pensjonsfond solgte seg ut av selskapet i 2009. Israel er verdens største produsent av droner, og Elbit har spilt en viktig rolle i utviklingen av den israelske droneproduksjonen. Elbit Systems gir en halv million dollar til Technion årlig i forskningsmidler, mens Technion til gjengjeld har gitt et æresdoktorat til presidenten i Elbit Systems.

Technion har deltatt i statens "homeland security"-prosjekter. Dette innebærer blant annet utvikling av ubemannede kjøretøy som hjelper den israelske hæren å ødelegge palestinske

---

⁷ Fakta om Technion er blant annet hentet fra: <https://nyact.net/links/about-the-technion/>

hus. Technion-forskere har også utviklet en metode for å finne underjordiske tunneler, spesifikt for å støtte Israels angrep på Gazastripen.

Technion skaffet, gjennom private sponsorer, økonomisk hjelp til studenter slik at de kunne delta i angrepet på Gazastripen i 2008.

Technion er med i det såkalte Atidim-programmet, et program som rekrutterer akademikere til hæren, og som samtidig diskriminerer palestinere. (Dette er palestinere med israelsk statsborgerskap).

Technion gir æresbenevnelser til militære offiserer som har ledet «Atidim»-programmet.

Gjennom sitt tette samarbeid med den israelske militærmakten har Technion et stort ansvar for fordrivelsen og undertrykkelsen av det palestinske folket.

Israels kamp for å sikre energiressurser

“Moses førte oss i 40 år gjennom ørkenen for å ta oss til det eneste stedet i Midtøsten hvor det ikke finnes olje”.⁸

Denne ironiske kommentaren fra Israels statsminister fra 1969-74, Golda Meir, var alvorlig ment. Verdens største reserver av olje fantes i de arabiske nabolanda, men den Arabiske Liga hadde boikottet den sionistiske økonomien siden Ligaen ble dannet i 1945. Det hadde kostet den israelske regjeringa en veldig diplomatisk innsats for å sikre nødvendige energiressurser. Siden har Israel saumfart landet etter mulige oljereserver. Da de endelig i 1999 – 2000 fant de første offshore-forekomstene av olje og gass, hadde de i løpet av 50 år boret mer enn 400 brønner på landjorda uten å finne annet enn ubetydelige reserver. Den første boringen etter olje startet sionistiske selskap like ved grensen til Gaza allerede i 1947, før staten Israel var etablert. Her fant selskapene noe olje i 1955. Seinere er det funnet små oljefelt i ulike deler av

---

⁸ Craig, A and C. Jones(2014): Discovery of Israel’s Gas Fields and their Geopolitical Implications. The Emirates Occasional Papers 2014. The Emirates Center for Strategic Studies and Research.

landet, både innafor den grønne linja⁹ og på Vestbredden. Israel har heller ikke nølt med å bryte internasjonal lov når det gjelder kampen om energiresurser. Etter okkupasjonen av Sinai- halvøya i 1967, startet Israel straks produksjon av olje fra de egyptiske oljebrønnene. Etter kort tid produserte Israel så mye olje fra okkuperte egyptiske områder at det dekket 22 prosent av landets forbruk.¹⁰ Dette fikk umiddelbar positiv effekt på den israelske betalingsbalansen. Da Israel i 1978 måtte levere tilbake Sinai til Egypt som del av Camp David – avtalen, var effekten på betalingsbalansen tilsvarende negativ. Samtidig hadde oljeprisene steget kraftig. Dette førte til at kostnadene ved å importere olje økte fra 628 millioner \$ i 1975 til 1.8 mrd.\$ i 1980¹¹. På samme tid drev Israel en veldig opprustning og forberedte krig mot PLO i Libanon, noe som brakte den israelske økonomien på kanten av sammenbrudd.

De første årene etter at Israel ble etablert, fikk Israel olje fra Venezuela og Iran. Etter hvert leverte Iran 90 prosent av oljen. Oljen ble skipet i tankere til Eilat og ført i rørledninger nordover.

Etter den iranske revolusjonen i 1979, boikottet Iran Israel. Nå, som følge av Camp David – avtalen, kunne Israel i stedet få noe olje fra Egypt. De kjøpte også olje fra USA, Norge (en kort periode på 90-tallet), Venezuela og Mexico. Den arabiske og iranske boikotten gjorde det umulig for Israel å sikre seg langsiktige oljeavtaler med disse landene, og Israel har måttet kjøpe oljen på spotmarkedet til det doble av markedsprisen. For å redusere avhengigheten av olje, endret Israel energistrategi og satset på sterkt forurensende kullfyrte kraftverk. Kullet ble

---

⁹ Grønne linja: Grensene som ble fastsatt ved våpenhvileavtalen i 1949.

¹⁰ Lysestøl, P.M (2016): Israel – bak muren av myter og propaganda. Oslo: Forlaget Manifest

¹¹ Rivlin, P (2011): The Israeli Economy from the Foundation of the State through the 21th Century. Cambridge: Cambridge University Press: s.47.

importert fra Kina og Sør-Afrika. Samtidig kunne de øke bruken av naturgass som ble importert fra Egypt i rørledninger til Ashdod i Israel. I 2008 var energibalansen slik:

Olje 48 prosent

Kull 35 prosent

Gass m.m 17 prosent ¹²

I 2011 var avhengigheten av olje kraftig redusert, og egenprodusert gass spilte en stadig viktigere rolle. Gass sto nå for 32 prosent av energiforsyningen.

Dersom Israel lykkes i å utnytte gassfeltene i Middelhavet er prognosen for 2020 at 70 prosent av energien vil komme fra selvprodusert gass. Dette vil ha stor betydning for energisikkerheten, og dermed også for statens sikkerhet. Det vil også ha en svært positiv effekt på betalingsbalansen. Samtidig vil det gi Israel store muligheter til å redusere CO₂-utslippene og annen forurensing, noe de sikkert vil vite å bruke for å framstille okkupasjonen og tyveriet av palestinernes naturressurser som miljøvennlig.

Israels ulovlige kontroll av naturressurser på Vestbredden, Gaza og Golanhøydene

FNs Generalforsamling slo i januar 2009 fast: "Det palestinske folket i de okkuperte områdene, inklusive Øst-Jerusalem og Golanhøydene, har suverenitet over sine naturressurser". Allikevel driver Israel uforstyrret oljeboring i nettopp disse områdene som ble okkupert i 1967.¹³ (Se også den fjerde Genèvekonvensjonen og Haag-reguleringene, artikkel 55). Dette er den samme praksisen som Israel har hatt i forhold til en annen vital naturressurs, vann. Umiddelbart etter okkupasjonen i 1967, ble vann erklært som israelsk

---

¹² Craig, A and C. Jones, op.cit.

¹³ Rapport...op.cit.

eiendom. Palestinere nektes retten til å bore etter vann. Det er anslått at bosetterne, som utgjør vel 10 prosent av befolkningen på Vestbredden, bruker 80 – 95 prosent av vannet.¹⁴ Noe som fører til krise for palestinsk jordbruk i tørkeperioder.

Nå fortsetter Israel på samme måte med oljen. Særlig omstridt er oljeboringen på Rantis - feltet som ligger ved den grønne linjen, nordvest for Ramallah. Ekspertene mener oljereservene finnes på begge sidene av grensen, men Israel behandler oljen som vannet, som israelsk eiendom.¹⁵ Boring etter olje startet her i 1992 og i 1998 fant de den første oljen mens utvinning startet i 2011. Ifølge operatørselskapet tas det ut 1000 fat olje om dagen fra feltet.¹⁶ Selskapet Givot Olam Oil har fått en 30-årskontrakt som operatør. Eierne av selskapet, som tydeligvis er sterkt religiøse, mener de kan tolke av Bibelen at det er mye olje i området og at oljen er en gave til jødene fra Gud.

I Bibelen står det at Jacob (Israel) ville "suge honning ut av fjellet og olje ut av det harde fjellet"¹⁷

Men Israel nøyer seg ikke med å stjele palestinsk olje. Det er antatt at det kan finnes olje på de syriske Golanhøydene som Israel også okkuperte i 1967 (og annekterte i 1981 mot FNs protester). Israel har nå besluttet, til tross for at Golan er syrisk territorium, å starte boring etter olje. Våren 2013 ble den første letelisen for oljeboring på Golanhøydene delt ut. Firmaet Genie Energy med milliardærer som Rothschild og Murdoch blant aksjonærene, og tidligere visepresident Dick Cheney som rådgiver, fikk lisensen.¹⁸ De fikk rettigheten til å lete etter olje på et område tilsvarende halve Golanhøyden.

---

¹⁴ Kamhawi – Bitar, N.(2015): Israel's Obligations Concerning Natural Resources According to the International Law. Palestine – Israel Journal Vol. 19.4 & Vol. 20.1 2014. Jerusalem.

¹⁵ Rapport, op.cit.

¹⁶ NRK Brennpunkt dokumentar: <http://www.nrk.no/dokumentar/vil-ikke-gi-palestinerne-olje-hjelp-1.10924694>

¹⁷ Rapport op.cit.

¹⁸ Tribune Business News 20.2.2013

Oslo-avtalen ga den palestinske parten en viss forhåpning om at de skulle få muligheter til å utnytte naturressursene i de delene av Palestina som de ifølge avtalen hadde myndighet over (Full myndighet i område A og delt med Israel i område B). I avtalen var Gaza definert som område A, det vil si et område der palestinsk myndighet skulle gjelde. Israel hevder også at Gaza ikke lenger er okkupert. Det palestinske området er i konstant mangel på energiresurser og er derfor helt avhengig av Israels goodwill når det gjelder tilførsel av elektrisitet eller olje og gass. Dersom de kunne finne olje eller gass i A eller B-områdene, ville det ha stor betydning for næringsvirksomheten og for levekårene til befolkningen. I november 1999 ga palestinske myndigheter (PA) leterettigheter for 25 år i havområdet utenfor Gaza til British Gas og en partner. I de to brønnene som ble boret i år 2000 på 600 meters dyp, 37 km utenfor kysten av Gaza, ble det funnet betydelige mengder gass, anslått til 32 mrd.m³, til en verdi som den gang ble anslått til 4 mrd. US-dollar.¹⁹ Det er antatt at 60 prosent av gassforekomstene utenfor Gaza-kysten ligger i palestinsk havområde, og British Gas anslår at det er store muligheter for langt større mengder gass i de palestinske områdene enn 32 milliarder m³.²⁰

Men det gikk som skeptikerne blant palestinerne hadde ventet. Israel tillot ikke palestinerne å få inntekter som Israel ikke hadde kontroll over. Da Sharon ble valgt til statsminister i 2001, erklærte han at Gazas offshore gassreserver tilhører Israel. Og, proklamerte han: "Israel vil aldri kjøpe gass fra Palestina".²¹ I 2006 hadde British Gas planer om å føre gassen fra de palestinske gassfeltene til Egypt. Dette ble stanset av Israel og deres internasjonale venner under påskudd av at terrororganisasjonen Hamas hadde makten i Gaza. I 2007 bestemte den israelske regjeringen at de ville la British Gas pumpe gassen gjennom rørledning til Ashkelon i Israel. Palestinerne skulle få en del av inntekten, ikke i form av penger, men i naturalia.

---

¹⁹ Global Research 10.8.2014 og Haaretz engelsk utgave 21.11.2014

²⁰ Til sammenligning var Norges gassproduksjon i 2013 på 117 milliarder m³

²¹ Global Research, ibid

Argumentet var at dersom palestinere fikk penger ville de gå til “terrororganisasjonen Hamas”.

I 2008 trakk British Gas seg fra hele prosjektet. En viktig årsak var den store usikkerheten rundt hvem som hadde retten til å ta ut gassen.

I 2012 kom det en anmodning fra det palestinske Ministry of Energy and Natural Resources om norsk støtte gjennom Olje for Utvikling (Norad) til å bygge opp en kapasitet på palestinsk side for forvaltning av petroleumssektoren. I januar 2012 var et norsk team i Israel/Palestina og gjorde undersøkelser, ved samtaler og befaringer. Etter besøket lager teamet en rapport der det står at “Det anbefales at Olje for Utvikling svarer positivt på anmodningen fra palestinske myndigheter”.²² Men til tross for den klare anbefalingen fra Norad svarte utenriksdepartementet, ved utenriksminister Espen Barth Eide, nei til å hjelpe palestinerne.²³

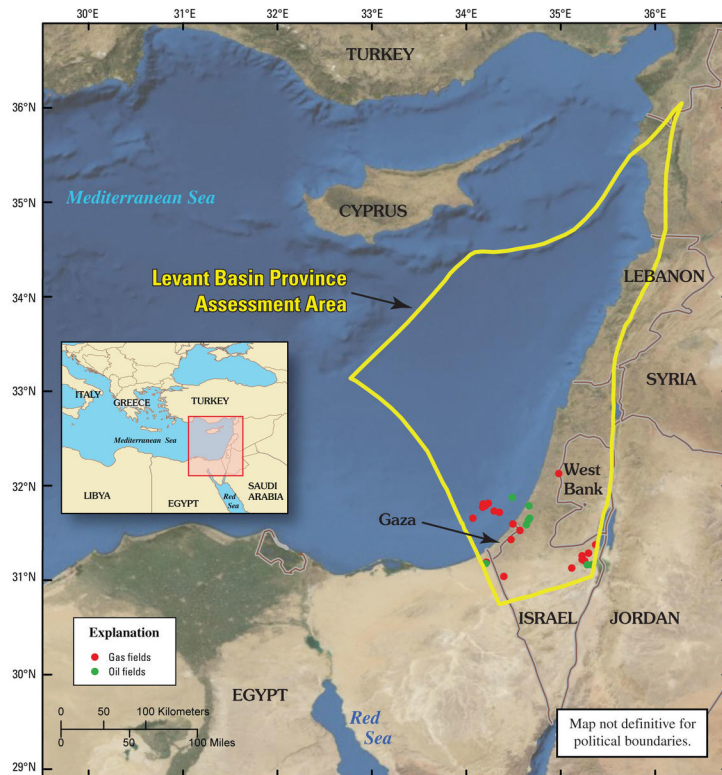
Det israelske gasseventyret

Omtrent på samme tid som gassfeltet utenfor Gaza ble oppdaget, ble det også funnet noe gass utenfor Ashdod, sør for Tel Aviv. Det var bare mindre funn, men det økte håpet om at det var gassforekomster også andre steder på den store kontinentalsokkelen som strekker seg fra Tyrkia til Egypt og vestover til Kypros, det såkalte Levantbassenget. Det amerikanske oljeselskapet Nobel Energy hadde drevet seismiske undersøkelser på Levantbassenget siden 1999. I 2002 boret de den første brønnen etter gass. Det ble først bare funnet noen mindre forekomster, men den 28. mai 2012 meldte Oil and Gas Journal at etter intensiv leteboring de siste årene var det funnet store gassreserver i Levantbassenget mellom Israel og Kypros. Endelig kunne israelske myndigheter gå ut med den meldingen de hadde drømt om i 50 år: Israel skulle bli en energistormakt!

---

²² Rapport: Palestinsk anmodning om norsk støtte til å bygge opp kapasitet på petroleumssektoren. Norad 2012.

²³ NRK Brennpunkt, <http://www.nrk.no/dokumentar/vil-ikke-gi-palestinerne-olje-hjelp-1.10924694>.

Ministeren for energi og vannressurser kunne i et intervju fortelle at Nobel Energy i 2009 og 2010 hadde funnet flere store gassfelt på havdyp ned mot 1700 m, 135 km utenfor Haifa.²⁴ Det største, Leviatan, ble anslått å inneholde 700 milliarder m³ naturgass og det nest største, Tamar, 240 milliarder m³.²⁵ Med stor entusiasme kunne ministeren fortelle at Israel nå var sikret nok gass til både å produsere elektrisk kraft, til avsaltingsanlegg, til søppelforbrenningsanlegg og til omfattende eksport som ville sikre landet viktig valuta på et tidspunkt hvor hightech-industrien kanskje var i tilbakegang. Gassforekomstene ville, ifølge ministeren, sikre Israel viktig energi for 70 år framover. Han kunne også fortelle at Israel alt var i gang med planer for ulike alternative rørledninger fra gassfeltene til naboland.²⁶

²⁴ Gassen på Trollfeltet ligger på ca. 1400 m dyp

<http://www.statoil.com/no/OurOperations/ExplorationProd/ncs/troll/Pages/default.aspx>.

²⁵ Dette tilsvarer omlag 80 % av anslåtte reserver i Trollfeltet, Norges største gassfelt. Norsk gassproduksjon i 2015 var på 115 milliarder m³. Norge er verdens 7. største gassprodusent.

²⁶ Oil & Gas Journal 28.5.2012.

Meldingen om gassforekomstene førte til store oppslag i internasjonal presse, men det var også kjent at Israel måtte løse en rekke juridiske, politiske og tekniske problemer før gasseventyret kunne bli til virkelighet.

Produksjonen på Tamar-feltet startet i mars 2013. Opplysninger basert på tall fra våren 2014, viser at Tamar nå produserte så store mengder gass at det dekket Israels behov.²⁷ Regjeringen la planer for å gjøre Israel selvberget på energi innen 10 år. Gassen fra Tamarfeltet kom svært beleilig, på et tidspunkt da Israel hadde fått store problemer med gassleveransene fra Egypt. Problemene var en konsekvens av protestene mot det undertrykkende Mubarak-regimet under den arabiske våren. Folk protesterte også mot gassavtalen med Israel, og i 2012 ble rørledningen ødelagt av demonstrerende egyptere. Dermed kunne ikke Egypt levere gass til Israel lenger, noe som tvang Israel til igjen å importere mer olje. Å finne villige selgere var ikke lett på grunn av den arabiske boikotten, og Israel måtte kjøpe oljen utenfor de vanlige kanalene. Den 22.2 2015 meldte Jerusalem Post om en stor oljetanker med 1 million fat olje som losset olje utenfor Ashkelon. Flere tankere skal ifølge avisa også ha levert olje tidligere. Oljen var lastet ved oljeterminalen i Ceyhan i Tyrkia, levert av Den kurdiske regionale myndigheten i Irak via Iraks lengste rørledning. Den irakske regjeringen protesterte og hevdet at salget var ulovlig. Haaretz skrev i en artikkel 24.8.15 at Israel fikk $\frac{3}{4}$ av sin olje fra Kurdistan. Leveransene er nå blitt vanskeligere etter at IS angrep rørledningen våren 2016. Tamarfeltet har nå levert gass til Israel i tre år og gassen står for 40 prosent av Israels energiforbruk.²⁸ Men fortsatt er Israel avhengig av kull og olje. Problemene med å sikre oljeleveransene økte behovet for snarest mulig å utvide landets gassproduksjon.

---

²⁷ Commentary Magazine mars 2014, <https://www.commentarymagazine.com/articles/will-israel-be-the-next-energy-superpower/>

²⁸ <https://www.commentarymagazine.com/articles/will-israel-be-the-next-energy-superpower/>

Den israelske energiministeren uttalte i januar 2016 at det i alt trolig er 10 000 – 15 000 milliarder m³ gass i det østlige Middelhavet.²⁹

Det vil ha stor sikkerhetsmessig og økonomisk betydning for Israel å kunne utnytte ressursene innenfor den israelske økonomiske sonen.³⁰ Det særegne ved produksjon av olje og gass på store havdyp er at produksjonen er ekstremt kostbar og at operatørene må kreve svært stor grad av sikkerhet. Eksempelvis koster den ene plattformen som er satt opp for å ta ut gass fra Tamarfeltet ca.3 mrd. \$.³¹ Israel hadde opprinnelig planer om å komme i gang med produksjon fra det langt større Leviatanfeltet i 2017. Produksjonen er nå utsatt til tidligst 2019 på grunn av en rekke problemer knyttet til de høye produksjonskostnadene i forhold til lavere gasspriser, det framtidige salget av gassen, grensene mot nabolanda sine havområder med mer.

Skal fallende gasspriser ødelegge for gasseventyret?

Siden historiene om det israelske gasseventyret ble lansert, har det skjedd dramatiske ting på olje – og gassmarkedet som har tatt mye av glansen av eventyret. Det kraftige prisfallet på olje har også blitt fulgt av et kraftig fall i prisen på naturgass. Som det framgår av figuren har gassprisen sunket fra en indeks på 5000 våren 2014 til 1700 våren 2016.³² Dette er et prisfall på 66 prosent på to år, noe som har økt risikoen ved å satse og redusert sannsynligheten for et

---

²⁹ Reuters 28.1.16

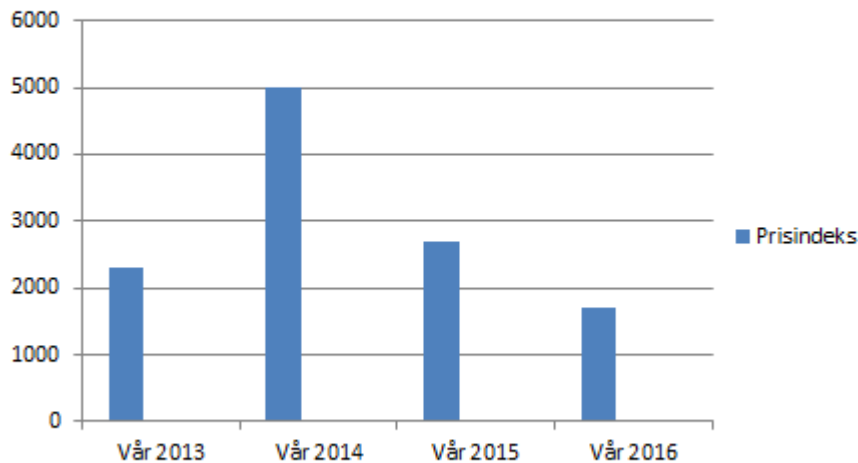
³⁰ Havretten sier at kystland har rett til bruke naturressurser på havbunnen innenfor en sone på 200 nautiske mil (370 km) <https://snl.no/havrett>. Den palestinske administrasjonen signerte havretten 1/1-2015. Bare 7 stater, herav USA og Israel har ikke signert havretten. Netanyahu har sagt at Israel ikke lar seg begrense av reglene i havretten når det gjelder å forsvare sitt territorium: <http://www.jpost.com/Opinion/Columnists/BORDERLINE-VIEWS-Defending-Israel-on-the-high-seas-345078>

³¹ <https://www.commentarymagazine.com/articles/will-israel-be-the-next-energy-superpower>

³² Om prisutviklingen, se <http://www.nasdaq.com/markets/natural-gas.aspx?timeframe=4y>. Fordi gassprisene kan variere på ulike markeder er prisutviklingen illustrert med en indeks.

framtidig israelsk gassfond. Nå, våren 2016, er det en tendens til at gassprisene igjen stiger noe, men det er lite sannsynlig at prisen igjen når gamle høyder.

Utvikling av prisen på naturgass, 2013-2016:

Uten at gassen kan selges til en pris som sikrer profitter til operatørene og skatteinntekter til staten blir det intet gasseventyr. Det er derfor av største betydning å finne produksjonsmetoder som kan redusere kostnadene betydelig. Utviklingen av produksjonsanlegg som kan bygges på havbunnen gjør at det er mulig å unngå de svært kostbare produksjonsplattformene. Dette er en av de viktige teknologiske nyvinningene innen olje – og gassproduksjon. Denne typen produksjonsanlegg har allerede vært tatt i bruk. Prisfallet på olje – og gass har gjort at forskning på denne teknologien er opprioritert. (Se blant annet det store prosjektet ved NTNU, SUBPRO.³³) Dersom Israel kan gjøre bruk av

³³ For å redusere produksjonskostnadene arbeider oljeselskapene med å erstatte de svært dyre plattformene med produksjonsanlegg på havbunnen. Ved NTNU er det nylig startet et stort tværfaglig forsknings- og utviklingsprosjekt der oljeselskaper og staten går sammen om å utvikle metoder for produksjonen på havbunnen. Se SUBPRO, subsea production and processing, Annual Report 2015, NTNU. For Israel vil denne typen teknologi ha svært stor betydning.

denne teknologien er det mulig at produksjonen på Leviatanfeltet fortsatt kan være lønnsom, tross fallet i gasspriser.

Hvem vil kjøpe gassen fra Israel?

Dersom Israel lykkes med å starte produksjonen på Leviatanfeltet, vil produksjonen være langt større enn det israelske behovet for gass. Den israelske regjeringen har da bestemt at 60 prosent av gassen skal eksporteres. Om dette blir vellykket, planlegger Israel å bygge opp et eget gassfond etter modell av det norske oljefondet, anslått til en verdi av 80 mrd.\$ i 2040.³⁴

Gass er langt mer kostnadskrevende å transportere enn olje. Derfor er det svært gunstig å ha kortest mulige transportlinjer fra gassfeltene til kjøperen av gassen.³⁵ Gassen kan da transporteres i rør. I januar 2014 undertegnet Israel intensjonsavtaler med Jordan og palestinerne (PA) om levering av gass. Også Egypt hadde planer om å kjøpe gass fra Israel. Nå henger disse avtalene i en tynn tråd. Den jordanske BDS-bevegelsen har protestert kraftig, og i desember 2014 vedtok det jordanske parlamentet med stort flertall å bryte avtalen med Israel.³⁶ Når det gjelder muligheten for å bygge en rørledning til Tyrkia, har disse blitt noe mer aktuelle etter at Israel har bedt om unnskyldning for sitt brutale angrep på Mavi Marmara. Israel har også lovet å betale erstatning til ofrene og deres etterlatte (ni drepte og mange sårede).³⁷ Ifølge meldinger fra tyrkiske kilder er Tyrkia interessert i å arbeide videre med en mulig transport av gass i rør fra Israel.

Det største problemet for Israel når det gjelder gasseksporten er økende konkurranse fra regionale gassprodusenter. I 2015 ble det funnet et stort gassfelt i Egypt, Zohr-feltet med

---

³⁴ Craig, A. and C. Jones op.cit

³⁵ Cohen, G. (2014): Israel seeks options to export huge gas reserves. <https://www.ebscohost.com/> Gina Cohen underviser ved Technion og universitetet I Nikosia. Artikkelen er en omfattende drøfting av Israels muligheter til å etablere LNG-anlegg.

³⁶ Palestine Chronicle 2/3-2015

³⁷ Haaretz 17.1.2016

850 m³ gass, dobbelt så mye gass som Leviatanfeltet i Israel.³⁸ Egypt er dermed selvforsynt med gass og blir også nå en stor gasseksportør.

Den største markedsutfordringen kommer trolig fra Iran. Iran har de største reservene av naturgass i verden etter Russland. Etter at den USA-ledete boikotten av Iran ble avsluttet i januar 2016, vil også iransk gass gradvis bli tilgjengelig for land i Midtøsten. Det iranske South Pars/North Dome er verdens største naturgassfelt, 80 ganger større enn Leviatanfeltet i Israel.³⁹ Irans eksport av gass i form av LNG er fortsatt liten i forhold til det enorme potensialet.⁴⁰ Iransk gass vil trolig i framtida bli tilgjengelig for land i Midtøsten, og det vil bli lagt planer for eksport av gass fra Iran via rør til nabolandene. Den iranske regjeringen har planer om å femdoble eksporten i årene framover. Å kjøpe gass fra Iran vil trolig være langt mer politisk akseptabelt for land i Midtøsten enn å kjøpe fra Israel.

Dersom Israel skal selge gassen til Europa eller Asia, må gassen selges som LNG og transporteres på spesialskip. Enten LNG – anleggene bygges til havs (FLNG) eller på landjorda, krever det svært store investeringer som må avskrives over en lang periode (FLNG, se note 38). LNG-felt til lands krever også store arealer, noe Israel har svært lite av. Den israelske petroleumseksperter Gina Cohen sa i 2014 at “å bygge et LNG-anlegg på land i Israel vil trolig ikke være mulig av tekniske årsaker”⁴¹ Hennes vurderinger er antakelig basert på studier blant annet gjort av det norske Høeg LNG i 2014.⁴² LNG eller FLNG-anlegg stiller store krav til sikkerhet i dette politisk svært spente området. Israel har allerede døgntkontinuerlig militær overvåking av Tamarfeltet. Israel har også undertegnet en avtale

---

³⁸ OECD Economic Survey: Israel 2016

³⁹ Wikipedia

⁴⁰ LNG, *liquefied natural gas*, er naturgass i flytende form. Ved å fryse naturgass ned til -160 grader går den over i flytende form og volumet reduseres 600 ganger og kan dermed transporteres på spesialskip. Fryseprosessen krever store landbaserte anlegg, eller havbaserte anlegg, FLNG. LNG-anlegget på Melkøya ved Hammerfest er et norsk storskala LNG-anlegg.

⁴¹ Cohen, G. op.cit.

⁴² I følge Dagen 20.11. 2014 har det norske selskapet Høeg LNG vært engasjert av israelske myndigheter for å gjøre studier av mulighetene innen for LNG.

med Kypros som gir Israel rett til å ha en skvadron F16-fly stasjonert på Andreas Papandreou-basen.⁴³ Det er liten tvil om at denne basen også kan brukes i en krig med andre land i Midtøsten.

Gina Cohen vurderte også en annen transportmulighet, som nå har vist seg å bli aktualisert etter endringer i gresk utenrikspolitikk. Det dreier seg om transport av gassen i rør til Kypros og videre i rør til Hellas og Europa eller til et felles LNG-anlegg på Kypros i samarbeid med andre store operatører. Den 28.januar 2016 ble det holdt et toppmøte mellom Hellas, Kypros og Israel i Nicosia der statslederne kom med en felles uttalelse om et bredt økonomisk og politisk samarbeid. Det ble også bestemt å arbeide videre med å sikre transport av Israels gass til Hellas via Kypros.⁴⁴ Dersom Israel i framtida skal lykkes med sin gasseksport, er nok dette det mest sannsynlige alternativet. Sannsynligheten har også økt etter at den greske Syriza-regjeringen har snudd 180 grader i sitt politiske forhold til Israel. Fra å være det mest propalestinske EU-medlemmet i flere ti år, har Hellas med statsminister Tsipras kommet med så sterke pro-israelske uttalelser at palestinske ledere føler seg dolket i ryggen. I en artikkel i Haaretz spør Nabil Sha'ath, Fatah-veteran og tidligere utenriksminister i PA: "Vil Hellas forråde palestinerne?" Den tidligere radikaleren Tsipras skal ha sagt at hele Jerusalem er staten Israels historiske hovedstad.⁴⁵ Som kjent er det ingen av FNs medlemsland som aksepterer denne påstanden. Tsipras må ha fått fete løfter fra Israel for å gjøre en slik politisk helomvending.

Israel i konflikt om havgrensene

Kampen om de store naturressursene på havbunnen fører naturlig nok til en rekke tvister mellom nabostater som har interesse i de samme havområdene. Dette gjelder også i høyeste

---

⁴³ Craig, A. and C. Jones op.cit.

⁴⁴ Haaretz 31.1.2016

⁴⁵ Haaretz 27.01.2016

grad de israelske gassfeltene. Både Egypt, Palestina, Libanon, Kypros og Tyrkia har kommet med sterke protester mot de israelske planene (Om det ikke var borgerkrig i Syria, er det all grunn til å tro at også Syria ville ha protestert). Stridighetene gjelder både hvor statsgrensene på havet skal gå, og retten til gass fra bassenger som trolig krysser statsgrensene. Det er flere særegne forhold som gjør Israels krav om rettigheter til havbunnen ekstra tvilsomme. For det første har ikke staten Israel internasjonalt anerkjente grenser, simpelthen fordi de ikke har vedtatt grenser for staten, men bare viser til markeringer på kartet fra våpenhvileavtaler med nabostatene. Havretten tar utgangspunkt i anerkjente statsgrenser, noe Israel har avvist å erklære.⁴⁶ Israel har heller ikke undertegnet FNs havrettskonvensjon. Både Palestina og Israels naboland har undertegnet konvensjonen. Er det da rimelig å forvente at for eksempel Libanon skal undertegne en avtale om havgrensene med en stat som i prinsippet kan endre grensene ut fra militær styrke og som gang på gang har okkupert områder i Libanon opp til Litanielva og lenger, og som ikke aksepterer FNs havrettskonvensjon?⁴⁷ For det andre har Israel i praksis allerede vist at de ikke aksepterer internasjonal rett når det gjelder retten til naturressurser. Dette gjelder ikke bare retten til olje, men også til vann. Til tross for at internasjonal rett slår fast at en okkupant ikke har rett til å utnytte en okkupert stats naturressurser, stjeler Israel både vann og olje fra Vestbredden. I 2015 ble det også kjent at Israel har drevet oljeboring på de okkuperte, syriske Golanhøydene. Israel innlemmet (annekterte) i 1981 Golanhøydene som et slags krigsbytte fra 1967-krigen, men ingen land anerkjenner Israels suverenitet over denne delen av Syria. Tross dette har det israelske flagget vaiet over boreriggen på Golan. Høsten 2015 ble det funnet betydelige oljereserver der. Sjefgeologen i det israelsk-amerikanske selskapet som drev boring erklærte: "Vi tror vi har funnet et oljefelt med et potensiale på

---

⁴⁶ Hvorfor Israel ikke fastsetter statsgrenser, se Lysestøl *ibid.* S.71

⁴⁷ Israel har endret grensene flere ganger i forhold til FNs delingsplan av 29.november 1947. I 1949 hadde de bl.a.tatt langt større deler av kyststripa enn det FN hadde tildelt dem. I 1967 erobret hele det britiske mandatområdet og sikret seg kontrollen over havområdet utenfor Gaza.

milliarder av fat olje”⁴⁸ Finner de olje, er det liten tvil om at Israel stjeler oljen fra Syria uten den minste nøling. Den 11. april 2016 var Netanyahu på en militær inspeksjonsreise på Golanhøydene. På et bilde tatt under reisen ser vi han skue ut over sitt erobrede landskap som en Napoleon mens han uttaler:

”Det er på tide at verden anerkjenner Israels suverenitet over Golanhøydene”.

Uttalelsen provoserte til og med den amerikanske regjeringen. USAs FN-ambassadør leverte et skarpt tilsvarende til uttalelsen. Den 26. april uttrykte et enstemmig Sikkerhetsråd “sin dypeste bekymring over israelske uttalelser nylig om Golan”. Sikkerhetsrådet understreket videre at Golans status er uendret. Også USA stemte for denne uttalelsen.⁴⁹

For det tredje er det all grunn til å stille spørsmål om hvilke rettigheter det palestinske folket har til havområdene dette gjelder. FNs delingsplan ga i 1947 sionistene 56 prosent av Palestina, herav det meste av kyststripa mot Middelhavet. Kyststripa var den mest fruktbare delen av Palestina og sikret samtidig sionistene adgang til fiskefeltene. Palestinerne fikk ca. 30 prosent av kysten, Gaza-stripa og området nord for Akka. Gjennom krigen i 1948/49 fordrev de israelske styrkene palestinerne fra store deler av disse kystområdene, slik at bare Gaza var tilbake. Dette utgjorde om lag 16 prosent av Palestinas opprinnelige kyststripe. Med okkupasjonen av Gaza i 1967 fikk Israel kontroll med hele kyststripa til det historiske Palestina, alle fiskeområdene og naturressursene på havbunnen.

Dette er ei historie om okkupasjon. Det er ingen som bestrider at hele kysten av Palestina har vært palestinsk område i århundrer. Så seint som i 1914–15, etter at europeiske jøder hadde immigrert til Palestina i over 30 år, var den jødiske andelen av befolkningen bare 5,4 prosent.

⁵⁰ Palestinerne var i stort flertall i hele landet, også langs kysten. Kan det på noen måte

---

⁴⁸ The Economist 07.11.2015.

⁴⁹ Haaretz 26.4.2016

⁵⁰ Lysestøl, P.M(2016): Israel –bak muren av myter og propaganda. Manifest forlag: Oslo

forsvares moralsk at den israelske okkupanten nå skal sikres store energikilder fra havområder de systematisk har tilranet seg siden FNs delingsvedtak i 1947 - og mot FNs protester?

I 2013 meldte Oil & Gas Journal om “spenning i grenseområdene i Øst Middelhavet”.⁵¹ Den libanesiske regjeringen påsto at deler av Leviatan-feltet lå på libanesisk territorium. Hizbollah truet, ifølge pressen, med å bombe gassplattformer. Også Egypt og Tyrkia protesterte. Egyptiske farvann grenser til Gazas farvann, men Israel hevdet at de hadde retten til havområdet. Å inngå en slik avtale med Israel, over hodet på det palestinske folket, var politisk svært problematisk for Egypt.

I kypriotiske farvann som grenser til Israel er det funnet betydelige mengder gass i Aphrodite-feltet. Feltet ligger akkurat på grenselinjen mellom Israel og Kypros. Statene har vært uenige om hvor stor del av gassen som er israelsk. Etter lengre tids forhandlinger mellom Israel, Kypros og Hellas ser det ut til at de nå er enige om en deling av gassen og om felles bruk av et LNG-anlegg på Kypros. Men Tyrkia vil ikke godta avtalen. Etter delingen av Kypros anerkjenner ikke Tyrkia staten Kypros. Tyrkia protesterer mot at Israel og Kypros blir enige om delelinje uten at Nord-Kypros er involvert og får sin del av gassinntektene. Nå prøver Israel å løse konflikten ved å invitere Tyrkia med i gass-samarbeidet i Øst-Middelhavet. Dette er ikke i tråd med greske interesser. Det israelske gass-samarbeidet med Hellas og Kypros kan vanskelig bli til virkelighet uten en avtale med Tyrkia. Spørsmålet er om Tyrkia av politiske årsaker kan svikte Nord-Kypros og knytte seg med sterke økonomiske band til sioniststaten i en situasjon hvor det muslimske nabolandet Iran vil være i stand til å levere all den gassen Tyrkia måtte trenge.

---

⁵¹ Oil & Gas Journal 01.04.2013

Oljeselskapene holder seg unna Israel

Den 16. februar 2016 meldte Financial Times at det i Israel var stilt alvorlige spørsmål om Leviatan-prosjektet. Aksjekursene på energiselskap falt umiddelbart på Tel Aviv-børsen. Lave gasspriser har satt søkelyset på flere sider ved avtalen som Israel har med Nobel Energy.⁵² Det amerikanske Nobel Energy leder et konsortium (produksjonsfelleskap) sammen med det israelske selskapet Delek.⁵³ Konsortiet er eneste operatør på de store gassfeltene og har dermed en monopolstilling. Nobel har også fått operatøroppdrag på den kypriotiske sektoren. Dette har gitt Nobel en svært gunstig posisjon i forhandlinger om priser. Den israelske regjeringen anklages for å ha gitt det amerikanske selskapet en altfor gunstig avtale. I tillegg kommer spørsmål fra Israels konkurransetilsyn til regjeringen om Nobel har en for sterk posisjon, sett i forhold til konkurranselovgevingen. Allerede i 2012 ble det meldt at Konkurransetilsynet hadde bedt om en høring i forbindelse med oljeselskaperes monopolstilling.⁵⁴ Sentrum–venstrepartiene i Knesset har kritisert regjeringen kraftig for den spesielt gunstige avtalen Nobel Energy har hatt. Etter dette har Netanyahu lansert en plan for å frata Knesset muligheten til å ta standpunkt til Nobels posisjon. Dette har nå blitt en sak for Høyesterett som har uttalt seg kritisk til Netanyahus framgangsmåte. Netanyahu har svart på kritikken med å advare om at hvis avtalen med Nobel svekkes, kan det få “store konsekvenser”.⁵⁵ Måten Netanyahu reagerer på viser hvor hardt presset Israel er i

---

⁵²Nobel Energy er ikke blant de store operatørene innen olje – og gass. I en amerikansk kilde er de rangert på 21.plass i verden.http://www.eia.gov/pub/oil_gas/natural_gas/data_publications/crude_oil_natural_gas_reserves/current/pdf/top10operators.pdf

⁵³ Craig, A. and C. Jones op.cit

⁵⁴ Rapport op.cit

⁵⁵ Financial Times 16.02.2016

gassspørsmålet. Ifølge Netanyahu er det meningsløst om denne historiske muligheten til å løse energiproblemet skal stoppes av juridisk formalisme.

Hvorfor kan ikke regjeringen løse problemet med Nobels monopolstilling ved å invitere andre operatører inn og dermed unngå at Nobel får en slik særstilling? På norsk sokkel er det eksempelvis over 50 operatører. Blant disse er flere av de største i verden som Total, Exxon, Shell og Conoco. Problemet for Israel er at de store olje- og gasselskapene ser på det israelske gasseventyret som et stort risikoprojekt. For det første er grensespørsmålene langt fra avklart. For det andre risikerer selskaper som engasjerer seg i Israel å bli boikottet av Iran og de arabiske oljegigantene. Dette vet Netanyahu. Han kan ikke velge og vrake mellom operatørselskap. Nobel er et av de få selskapene med nødvendig kompetanse som våger seg inn på den israelske sokkelen. Derfor advarer Netanyahu mot juridisk flisespikkeri og trygler opposisjonen: "Investorene vil ikke vente på oss. De vil dra andre steder, til våre fiender".⁵⁶

Ingen støtte til det israelske gasseventyret!

På samme tid som israelsk politikk er preget av en mer ekstrem høyreutvikling enn noen gang tidligere i landets historie, erklærer den norske olje- og energiministeren at samarbeidet mellom Norge og Israel skal styrkes. Norge skal bidra til at Israel får bygd opp en selvstendig petroleumssektor og dermed bidra til en kraftig styrking av landets statsfinanser. Dette skjer på et tidspunkt hvor israelsk presse daglig bringer historier om ekspansjon av de illegale bosetter-koloniene og okkupasjonshærens stadig økende vold mot palestinere på Vestbredden. Situasjonen i Israel er nå så tilspisset at politikere som tilhører sentrum i Israels politikk reagerer med forferdelse. Tidligere statsminister og general Ehud Barak, ga nylig denne karakteristikken av den politiske situasjonen:

---

⁵⁶ Ibid.

“Israel er infisert av en gryende fascisme...” Denne regjeringen må veltes før den velter oss alle ned i søla....” Det er ingen seriøs leder tilbake i verden som tror på den israelske regjeringen” ⁵⁷

Men den norske regjeringen er et unntak, den tror på Netanyahu's høyre regjering. Uten hensyn til hva som nå skjer med det palestinske folket, sier de ja til Israel og nei til palestinere.

Vi er overbevist om at dette ikke er i tråd med den norske folkeopinionen. Derfor oppfordrer vi universitetsledere, forskere og andre fagfolk innen petroleumsteknologi til å nekte å delta i dette samarbeidet. Vi oppfordrer fagforeninger og partier til å engasjere seg for å oppheve avtalen mellom UiS og Technion og sette en stopper for energiministerens planer om å utvide samarbeidet. Vi oppfordrer norske universiteter og høyskoler og norske fagfolk til å si nei til å stille opp for Israel med sin petroleumskompetanse. Norsk støtte til okkupasjonsstatens petroleumssektor må stanses fordi:

- Å styrke israelsk kompetanse innen olje og gassteknologi betyr å styrke okkupasjonsstaten økonomisk og militært.
- En styrket kompetanse innen olje- og gassteknologi gjør Israel bedre i stand til å stjele vann og olje fra Vestbredden og Gaza.
- Å styrke israelsk kompetanse innen olje og gassteknologi bidrar til at Israel mer effektivt kan fortsette å stjele olje fra Golanhøydene (som tilhører Syria), mot enstemmige protester fra FNs Sikkerhetsråd.
- En styrket kompetanse innen olje og gassteknologi gjør at Israel kan erobre gassen fra havområder som i århundrer har tilhørt det palestinske folket uten at den palestinske befolkningen er sikret noen del av de store rikdommene.
- Å si ja til å styrke den israelske petroleumssektoren men nei til å styrke den palestinske, betyr å støtte okkupasjonsstaten mot det okkuperte folket.

---

⁵⁷ Haaretz 20.052016

- Å si ja til å styrke den israelske petroleumssektoren er et slag mot de 71 palestinske sivile organisasjonene som i 2005 ba verdenssamfunnet om å delta i en internasjonal boikott av Israel (BDS). I dag står 180 palestinske organisasjoner bak denne oppfordringen.
- Å samarbeide med Technion, som får store deler av sitt budsjett fra Israels forsvarsdepartement, betyr å styrke den israelske militærmakten.

Peder M. Lysestøl

19.06.2016

Hefet er utgitt av AKULBI (Samordningskomiteen for akademisk og kulturell boikott av staten Israel) og Palestinakomiteen i Norge